

Szabó Tibor Benjámin**TÜNET**

Apádnak kéne megint egy kutya. Meg egy konyha, ahonnan ki lehet zavarni. Összevizelt lábtörlő a garázs előtt, levedlett szőrco-mók mindenütt, a pázsiton kapart gödrök reggelre. Felmiszlikelt hírlap a virágoskertben, ha apád nem ébred elég korán. Mindig az kéne, ami nincs.

A kutya nem passzió, nem kedvenc. Hanem metafora. Azt jelenti, hogy az embernek dolga van a világban. Hogy tele van szarva a kert, és azzal valamit tenni kell. Hogy a dülöngélő kerítést muszáj megjavítani. Hogy a hátsó ajtót zárva tartani, ha a vacsorából apád is akar enni. Hogy észnél kell lenni.

És a kutya siker, teljesítmény. Lord például tudott ülni, feküdni, átugrani a padot a szoborkertben. Ebből lett az első kenyérkereset tizenhárom évesen. Hamburgerkereset, mármint. A nyolcvanas évek vége egy alföldi kisvárosban, dobermanok jelentek meg itt is, ott is, és az igény, hogy őrizzenek, védjenek azok a kutyák, támadjanak parancsra, ha kell. Ember viszont nemigen, aki ezt megtanítaná nekik. Jó mulatság volt, fiús, kinőtt farmerdzsekiből csinált apád bandázst, heti két-három foglalkozás a folyó töltésén, a honorárium egy ökörszemes hamburger a város egyetlen gyorsétkezdéjében. A tapasztalatlanság nem zavarta apádat, könyvből tanultaktól magabiztosan állt a habzó pofájú rottweilerek elé, visszagondolva tiszta röhej, de akkor, ott – nem kellett több. Meg nem fordult a fejben, hogy baj lehet, mert nem, mi is, csak arra kellett figyelni jó erősen, hogy a kutya ne harapjon. Ez a fő szabály. Hogy *fogjon*, de ne *harapjon*. Vezényszóra ugrik, rászorít a karra, és nem enged, nem lazít, nem kapkodja a fejét. Amíg az állkapocs ráfeszül a bandázsra, addig nem tud megharapni máshol. Meg hogy terrierekkel soha nem dolgozunk. A terrier ugyanis nem kutya. És ennél többet tényleg nem kellett tudni. A szülőknak nem reklámozta apád a praxist, persze a karja is folyton kék-zöld volt, de nem számított, mert az egyszerű szakértelem nagyon sok hamburgert termelt. Hamburgert és reputációt. Sikert. És évekkel később jelentkező makacs könyökfájdalmat.

A kutya szimbólum is. Már ha felnőtt emberé. Szimbóluma egy státusnak. Hivatalos igazolás a helyes életről. A kutyatartó olyan, mint a házas ember: nyugodt és megbízható. Békétűrő. Bogihoz, a malamutlánnyhoz például kellett a tűrés. Telente főleg, amikor fagyott volt a föld a kertben. Bogi ugyanis azzal mutatta ki gazdái iránti szeretetét, hogy a portánkra merészkedő macskák gerincét egy gyors mozdulattal eltörte, játszott kicsit a tetemmel, aztán kora reggel nekünk ajándékozta. Vagy az anyádnak, vagy apádnak. Aki korábban kelt. És lihegve vigyorgott hozzá. Várta a dicséretet, jutalmat. Nem értette, miért verem meg, amikor pedig ő önzetlenül lemondott a zsákmányról. Ráadásul egy faluban éltünk, sok cirmos élt a környéken. Amíg el nem fogytak. Macskasírokat ásni mínusz tíz fokban, reggel fél hétkor, munkába indulás előtt a kőkemény földbe – az több mint próbatétel. Az olyan, mint egy konfirmáció. Elfogadása sorsnak, életnek.

És amikor a kutya eltűnik az ember mellől, az tünete valami másnak. A felbomló rend, a kizökkent világ fűj így riadót. Hogy elsodorja a négy lábút. Az utolsó kutyánkat egy juhásznak ajándékoztuk, kivitték tanyára őrző-védőnek, talán él is még. Muszáj volt. Mert az utolsó kutyánk hivatásának tekintette, hogy minden kis méretű élőlényt szétszedjen alkatrészeire. Módszeresen, hideg fejfel. Úgy boncolt, mint egy kutató biológus: érdeklődéssel, hozzáértéssel, eltántoríthatatlanul. Mi viszont épp egy kisméretű élőlény érkezését vártuk anyáddal. Téged vártunk. Átgondoltuk, hogy jót tenne-e neked, ha a kutya szétbontana. Aztán felhívtuk a juhászt. És apád nem siratta, nem fájt a hiánya, egyáltalán nem érdekelt. A kutya se, meg az élet se nagyon, aminek a része volt. Tünet. Csak nem vette észre apád, mert a kiképzős szakkönyvekben nem írtak róla. Máshol se.

Apádnak azóta nincs kutyája. És csak a pitbull foglalkoztatja. Ami nem kutya. Hanem egy jelenség, a gonosz testesülése. A pitbull egy mesterségesen rögzített mutáció, génhiba, egy természetidegen magatartásminta hordozója. A kutyák falkában élnek. Rivalizálnak, verekszenek az erőssorrendért. De minden kutyában működik egy kötött program, beléjük van építve egy fék. Ha érzi, hogy gyengébb a másiknál, ösztönösen megadja magát, a hátára fekszik, fölemeli a lábait, nyüszít. Ha pedig ő az erősebb, és a másik fél már feladta: nem támad tovább. Ezzel az ösztönrel védi magát az élet. Hogy nem kell elpusztítani a legyőzöttet, mert máskor, mások ellen

még lehet ő az erősebb. Hogy nem csak egy maradhat. A pitbullból hiányzik ez a kód, ez a gát. Nem tehet róla, nincs meg benne. Minden esetben átharapja a kapitulálnak a torkát. Magától értetődően könnyörtelen. Az ilyen lényt csak kívülről lehet generációkon át fenntartani, mesterségesen, erővel – a természetben életképtelen. Az elvadult kutyák csapatokba verődnek, vadásznak, basznak vidáman, megvannak gazdáik nélkül. Pitbull sosincs közöttük. A pitbull leöli társait. Egyedül öregszik. Aztán megdöglik anélkül, hogy továbbadhatná a rossz gént. Mert ilyené rakta össze Isten a világot. Okosan. Apádnak meg kéne megint egy kutya.

Vár Ucca Műhely, 2010/3.

(Szabó Tibor Benjámin 1976-ban született Gyulán. Prózát ír.)